

TOMASZ KORPYSZ

NORWID W COLLOQUIACH...

„Colloquia Litteraria” były pierwszym i przez długi czas jedynym czasopismem naukowym, które powstało i było wydawane na Wydziale Nauk Humanistycznych UKSW¹⁰². Przez blisko 15 lat istnienia (pierwszy numer półrocznika ukazał się w roku 2006) opublikowano w nim wiele artykułów, materiałów archiwalnych, przekładów i recenzji, dotyczących różnorodnych zagadnień z zakresu historii i teorii literatury, edytorstwa czy krytyki literackiej, a także twórców różnych epok: od Eurypidesa¹⁰³ i Horacego¹⁰⁴ aż po Andrzeja Stasiuka¹⁰⁵ i Marcina

¹⁰² Wcześniej, już w 2001 r., a więc wkrótce po powstaniu Wydziału, zaczęło się ukazywać pismo literackie „Las Rzeczy”, a od 2014 r. wydawany jest rocznik „Załącznik Kulturoznawczy”.

¹⁰³ Zob. J. Komorowska, *Spokojny sen Klitajmestry albo czego „brak” w Eurypidesowej „Elektrze”*, „Colloquia Litteraria” 2006 nr 1/2 (8/9), s. 7-11.

¹⁰⁴ Zob. W. Koppek, *Koncepcja artysty i konflikt pokoleniowy w „Liście do Pizonów” Horacego. Głos do antycznej krytyki literackiej*, „Colloquia Litteraria” 2016 nr 2 (21), s. 117-144.

¹⁰⁵ Zob. W. Kudyba, *Epifanie w drodze do Babadag*, „Colloquia Litteraria” 2008 nr 1/2 (4/5), s. 159-170.

Świetlickiego¹⁰⁶. Poszczególne numery miały przy tym charakter „monografizujący”: większość zawartych w danym tomie tekstów skupiona była wokół jednego tematu czy też autora, ale obok nich pojawiały się też opracowania na temat innych zagadnień. Uważny czytelnik kolejnych numerów zauważy przy tym, że w stosunkowo wielu z nich pojawia się Cyprian Norwid.

Już w numerze pierwszym pisma ukazały się: obszerna recenzja poświęconego Norwidowi fragmentu książki Stanisława Falkowskiego oraz sprawozdanie z norwidologicznej konferencji (*notabene*: zorganizowanej na Wydziale Nauk Humanistycznych UKSW), a kolejny, podwójny numer za rok 2007 niemal w całości został poświęcony autorowi „Assunt”¹⁰⁷. W sumie w 26 dotychczas wydanych numerach pisma opublikowane zostały aż 52 teksty dotyczące Norwida: jego twórczości oraz jej recepcji i obecności w literaturze współczesnej, a także archiwalne materiały norwidologiczne, tłumaczenia, recenzje i sprawozdania¹⁰⁸. Niekiedy

¹⁰⁶ Zob. P. Panas, *Marcin Świetlicki – poeta kanoniczny?*, „Colloquia Litteraria” 2015 nr 2 (19), s. 61-68.

¹⁰⁷ Numer ten zawiera 6 artykułów, fragment niepublikowanej wcześniej, dotyczącej Norwida korespondencji Juliusza Wiktora Gomulickiego i Stanisława Pigonia, recenzję rosyjskiego przekładu wierszy Norwida, sprawozdanie z rzymskiej konferencji poświęconej „Quidamowi” oraz szkic o nawiązaniach do wiersza *Czułość* w poezji współczesnej (opublikowany w zamykającym czasopismo w rubryce „Liryczne okno”).

¹⁰⁸ Prace takie można znajdują się w numerach: 1, 2/3, 4/5, 7, 13, 15, 17, 20, 22, 25 i 26.

były to pojedyncze opracowania, niekiedy zaś całe bloki¹⁰⁹, ukazały się także trzy numery monograficzne w całości poświęcone poecie¹¹⁰.

Autorami publikowanych w półrocznika tekstów norwidologicznych¹¹¹ byli i reprezentujący wiele ośrodków akademickich z całej Polski znakomici badacze o uznanym dorobku, m.in. Teresa Skubalanka¹¹², i debiutujący studenci oraz absolwenci bielańskiej polonistyki¹¹³. To jednak także na tych łamach czytelnicy mogą znaleźć np. zupełnie nieobecny wcześniej w literaturze przedmiotu poświęcony wierszowi „Pielgrzym” szkic Dymitra Fiłozofowa, pierwotnie wydrukowany w 1933 r. w ukazującym się wówczas w Warszawie rosyjskim czasopiśmie „Mołwa”¹¹⁴ czy też mało znany broniący Norwida

¹⁰⁹ W numerze 13 (2 za rok 2014) znaleźć można 4 artykuły, a w numerze 20 (1 za rok 2016) – 7 artykułów, które mieszczą się w ogólnej formule „Romantyzm jako kontynuacja (wobec literatury i kultury czasu I Rzeczypospolitej”.

¹¹⁰ Poza wskazanym już wyżej numerem 2/3 (1/2 za rok 2007) są to: numer 22 (1 za rok 2017) z 7 artykułami oraz drugą częścią dotyczącą Norwida korespondencji Juliusza Wiktora Gomulickiego i Stanisława Pigonia, a także numer 26 (1 za rok 2019), który zawiera aż 11 artykułów, których wspólnym motywem jest obecność Norwida w literaturze i szerzej: kulturze I połowy XX wieku.

¹¹¹ W sumie było to dotychczas 30 osób (nie licząc autorów prac archiwalnych), w tym – co charakterystyczne – wszyscy członkowie pierwszego składu redakcji czasopisma.

¹¹² Zob. T. Skubalanka, *Norwid a poezja współczesna. Szkic stylistyczny*, „Colloquia Litteraria” 2008 nr 1/2 (4/5), s. 171-191.

¹¹³ Zob. np. M. Kosmala, „Stygmat” Cypriana Norwida z perspektywy filozofii dialogu Emmanuela Lévinasa, „Colloquia Litteraria” 2017 nr 1 (22), s. 91-105.

¹¹⁴ Zob. D. Fiłozofow, *Pielgrzym*, „Colloquia Litteraria” 2008 nr 1/2 (4/5), s. 227-232.

artykuł Józefa Czapskiego i list Andrzeja Vincenza, które wcześniej opublikowano w paryskiej „Kulturze”¹¹⁵.

Nie sposób choćby pobieżnie omówić tu norwidianów obecnych na łamach półrocznika; czytelnik znajdzie wśród nich zarówno rozprawy o charakterze ogólniejszym, przekrojowym¹¹⁶, jak i artykuły dotyczące wybranych motywów w twórczości poety¹¹⁷ czy też pewnych aspektów jego konkretnych utworów¹¹⁸, a także jego szeroko rozumianej recepcji¹¹⁹. Nierzadko przy tym autorzy podejmowali problematykę dotychczas albo wręcz całkowicie pomijaną w norwidologii, albo też bardzo rzadko będącą przedmiotem

¹¹⁵ Zob. P. Mitzner, *Spór o ciemność*, „Colloquia Litteraria” 2018 nr 2 (25).

¹¹⁶ Zob. np. S. Rzepczyński, *Norwid i nowoczesność (perspektywa podmiotowości)*, „Colloquia Litteraria” 2007 nr 1/2 (2/3), s. 9-20, G. Halkiewicz-Sojak, *Średniowieczne inspiracje w poezji Cypriana Norwida*, „Colloquia Litteraria” 2016 nr 1 (20), s. 11-27, M. Woźniewska-Działak, *Ontyczność narodu w myśli Cypriana Norwida*, „Colloquia Litteraria” 2017 nr 1 (22), s. 53-63.

¹¹⁷ Zob. np. B. Łuczak, *Motyw lipy czarnońskiej w pismach Cypriana Norwida – w kontekście Norwidowskiego myślenia o sztuce*, „Colloquia Litteraria” 2016 nr 1 (20), s. 91-105.

¹¹⁸ Zob. np. J. Trzcionka, *„Monologami są rozmowy”. Liryczność w „Pierścieniu Eielkiej Damy” Cypriana Norwida*, „Colloquia Litteraria” 2008 nr 2 (7), s. 7-34, Ł. Niewczas, *Wizualność Norwidowskiej metafory (na przykładzie „Fortepianu Szopena”)*, „Colloquia Litteraria” 2012 nr 2 (13), s. 89-101.

¹¹⁹ Zob. np. J. Zieliński, *„Napić się z górskiego źródła”. Tadeusz Miciński wobec Norwida*, „Colloquia Litteraria” 2019 nr 1 (26), s. 13-29.

oglądu¹²⁰. Niewątpliwie „Colloquia Litteraria” na trwale zapisały się już w polskiej norwidologii.

¹²⁰ Zob. np. D. Seweryn, „Śpiąc z *Epopeją*”. *O możliwościach badania wyobraźni erotycznej Norwida*, „Colloquia Litteraria” 2007 nr 1/2 (2/3), s. 21-40.